Rejtő Jenő

A szőke ciklon

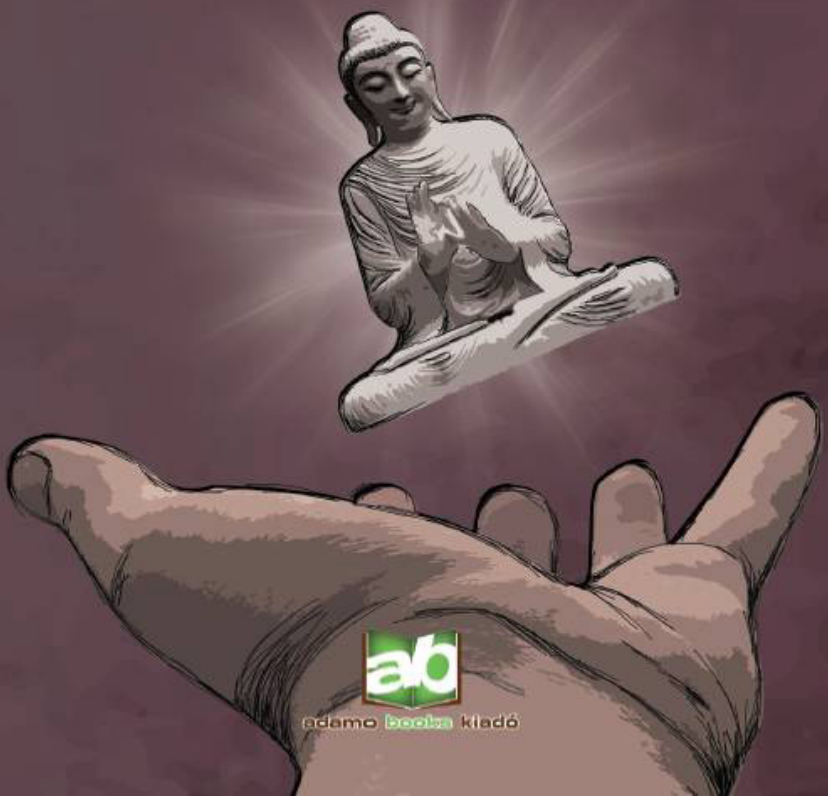

adamo books kiadó

Rejtő Jenő

A szőke ciklon

Kiadó: Adamo Books Kft.
5540 Szarvas, Gyóni Géza utca 11.

http://adamobooks.com

Felelős kiadó: Pavuk Péter

Copyright © ADAMO BOOKS KFT.
Budapest, 2018

ISBN 978-963-453-276-7

Írta: Rejtő Jenő
Borítót készítette: Ádám Ágnes
Tördelte: Markó Richárd
Korrektor: Alapi Judit

Tartalom

ELŐSZÓ 4

ELSŐ FEJEZET 6

MÁSODIK FEJEZET 16

HARMADIK FEJEZET 35

NEGYEDIK FEJEZET 55

ÖTÖDIK FEJEZET 66

HATODIK FEJEZET 87

HETEDIK FEJEZET 98

NYOLCADIK FEJEZET 121

KILENCEDIK FEJEZET 141

TIZEDIK FEJEZET 160

ELŐSZÓ

Az író töredelmesen, de röviden beismeri, hogy regényének előzményei vannak.

A regény úgynevezett előzményein olvasó és író egyaránt szeret hamar túlesni. Az ilyesmi részint unalmas, részint sablonos, különösen ma, mikor a regényírás bizonyos fajtáit már nem is iparszerűen, hanem a konyhaművészet szabályai szerint, kész receptek alapján főzik ki. Például: „Végy két ifjú szerető szívet, törd meg, forrald fel a szenvedélyeket, hintsél a tetejébe egy kis édes egyházi áldást, és jól megfőzve vagy félig sületlenül bármikor feltálalhatod az olvasónak."

Azt hiszem, okosabb, ha egyszerűen beismerem, hogy regényemhez szükséges néhány előzményt közölni az olvasóval. Essünk túl ezen; mennél hamarabb, annál jobb.

Mi kell tehát a regényemhez?

Vegyünk egy szegény fiatal leányt, aki balladák műfordításából él, nem valami fényesen, miután a világ nagytőkései között igen elenyésző számban szerepelnek azok, akik vagyonukat balladaműfordítással szerezték. Azután vegyünk elő egy öreg fegyencet, tisztítsuk meg a szívét gondosan minden bűntől, míg rábukkanunk valahol a belsejében az igaz emberi jóság drágakövére. A drágakő értéke legalább egymillió font sterling. Az öreg fegyenc, Jim Hogan, valamikor az említett fiatal leány apjának, Mr. Westonnak iskolatársa volt. Mr. Weston olykor meglátogatta fegyenc barátját, néha csomagot küldött neki, szóval igyekezett Jim Hogan szeren csétlen sorsán enyhíteni. Miután Mr. Weston meghalt, családja, mint hagyományt vette át a vén bűnös pártfogolását, továbbra is küldték számára a csomagokat, és az elhunyt Weston helyett leánya, Evelyn látogatta meg olykor Hogant. Szükségünk van

még egy könnyelmű fiatalemberre, akit Eddy Rancingnak hívnak, álmodozó és inkorrekt úr. A miss Westonék lakásával szomszédos manzárdszobát bérli, foglalkozására nézve egy találmányon dolgozik, amelyet motorkerékpárra kell szerelni, és milliókat jövedelmez. A találmánynak még csak a lényege hiányzik. Az ifjú körülbelül két félév jogtudományt hallgatott az egyetemen, gyámja és nagybátyja, Mr. Arthur Rancing jóvoltából. Most már hosszabb ideje, elsejétől negyedikéig, gondosan elkártyázza Mr. Arthur Rancing gyám és nagybácsi pénzküldeményeit. Üres óráiban miss Evelyn Westonba szerelmes, történetünk kezdetéig reménytelenül. Eddy Rancingon kívül még be kell mutatnunk Mr. Charles Gordont, aki hatéves büntetése elteltével most fogja elhagyni a fegyházat. Öt évet és háromszázhatvankét napot egészen jól kibírt, de most már kezd az idegeire mászni ez a dolog a fegyházzal, és úgy érzi, hogy a hátralevő három nap elviselhetetlen. Van így néha az ember. Egy turista barátom, aki már több ízben mászott fel a Mont Blancra, múlt héten megpofozta a házmestert, mert nem járt a lift, és gyalog kellett közlekednie az ötödik emeletre. Gordon, három nappal szabadulása előtt, heves migrénekről és szívdobogásról panaszkodott, mire a megértő fegyházorvos kórházba utalta.

ELSŐ FEJEZET

Egy milliomos örökre leteszi a csirizes vödröt. Végrendelkezik vagyonáról, amelyet könnyű megtalálni. Itt kell lennie valahol a Földön. Az igazgató beszámol egy fegyencről, aki 190 cm magas, régi sebhely rútítja el az orrát, és feltételezhető, hogy nem aludt. Ez baj. A falnak is fülei vannak, Eddy Rancing személyében. Terve a következő: kirabolja a lányt, hogy gazdaggá tegye. Elrohan.

1

A milliomos, kezében a vödörrel, egy másodpercre megállt.

Ezt nyomban nagyon megbánta, miután egy erőteljes lökés figyelmeztette, hogy siessen, mert a műhelyben már várják. A műhelyben csakugyan várták lakótársai a milliomost, a vödörrel. A lakótársak ugyanis üres idejüket papírzacskó-készítéssel ütötték agyon, és ehhez az időtöltéshez állandóan csirizre volt szükségük, amelyhez a fent inzultált milliomos útján jutottak.

E gazdag úr társadalmi osztályához nem illő közönnyel vette tudomásul azt a tényt, hogy oldalba lökték. A milliomos ugyanis, bármilyen hihetetlenül hangzik ez, a Dartmoor nevű helységben fennálló angol fegyház lakója volt. Már nyolc esztendeje élt pillanatnyilag ebben a környezetben. Azt, hogy milliomos, senki sem tudta róla. Általában nem tudtak róla mást, csak annyit, hogy zárkózott, hallgatag, kissé nehézkes öregúr, akit elég tiszteletre méltó korban, a bűnözés terén betöltött harminc teljes szolgálati év után helyeztek jól megérdemelt nyugalomba, életfogytiglani teljes ellátással Dartmoorba.

Itt már a nyugalmazott bűnöző egyszerű, békés életét éli: cellatakarítás, séta, zacskóragasztás, néha élelmiszercsomag és olykor látogató. Jimmy Hogannak csak egy látogatója volt: miss Evelyn Weston. Mióta egykori iskolatársa meghalt, a leány látogatta meg kéthónaponként, ilyenkor néhány szót beszélt az öreg fegyenccel, aki csak barátságtalanul, komoran dörmögött rá valamit.

Miss Weston bölcsészetet tanult az egyetemen, ami nem a legkedvezőbb fényt veti egy fiatal hölgy gyakorlati érzékére. Különös, de így van: akik a legnagyobb mesterektől tanulnak bölcsen gondolkozni, azoknak általában a legritkább esetben jut az eszükbe olyasvalami, aminek hasznát vehetik. Evelyn Weston például abból próbált megélni, hogy régi francia balladákat fordított angolra. Ha tekintetbe vesszük, hogy történetünk idején Angliában pánikszerűen csökkent a kereslet francia nyelvből átültetett balladákban, nem csodálkozhatunk azon, hogy miss Weston és édesanyja nagy szegénységben éltek a Kings Road egy bérházának manzárdjában. Az elhunyt Weston nyugdíjából alig futotta megélhetésre. Szerencsére Mrs. Weston fivére, ha nem is volt vagyonos ember, arra tellett a jövedelméből, hogy időnként kisebb-nagyobb összegekkel segítségére legyen húgának. Ez a fivér, Mr. Bradford, úri szabó volt. Elég jómódú, mert iparán kívül tőzsdei spekulációkkal is foglalkozott, általában sikeresen.

Az elmondottakat csak annyiból tartom fontosnak, hogy az olvasó érzékelni tudja Evelyn Weston áldozatkészségét, amellyel szerény körülményei dacára sem hagyta sorsára a vén bűnös Jim Hogant, és időnként egy-egy csomag élelmiszert vitt el hozzá Dartmoorba.

2

Miután Jim Hogan már tizenöt évet ült, ügye a legfelsőbb fórum elé került, és ezen a végső fokon csak felmentő ítéleteket hoznak. Az öreg Hogan a rabkórházban várta, hogy szabadlábra helyezzék földi testéből, és miután olyan hatóság előtt állott, ahol a legnagyobb bűn is eltörpül a legkisebb jó mellett, bizonyos lehetett benne, hogy néhány órán belül elhagyja Dartmoort.

Este nyolckor meglepő dolog történt. Az öreg Hogan kijelentette, hogy végrendelkezni akar. Az orvos először a láznak tudta be az egészet. Ugyan miről végrendelkezhetne egy vén fegyenc? Teste a földé, lelke a pokolé, ruhája az államé. Miután azonban a rab kötötte magát furcsa ötletéhez, és mivel egy haldokló utolsó kívánságát még fegyházigazgatók is ritkán tagadják meg, tehát jegyzőkönyvbe vették az öregúr végső intézkedését, kívánsága szerint kizárólag a pap és az igazgató jelenlétében…

…Másnap a vén Hogan már a Saturnus peremén ülve vidáman lóbázta lábait, és több ezer fényév távlatából visszanézve hasfájós bolygónkra, megelégedetten dörzsölte a kezét:

Körülbelül egymillió fontot hagyott miss Evelyn Westonra.

3

Nem szeretek senkit sem a gyöngéje után megítélni. A kíváncsiságot sem tartom bűnnek. Lehet, hogy hamar megöregszik általa az ember, legalábbis emellett szól az a körülmény, hogy igen sok hölgy aránylag fiatalon állandóan kozmetikushoz jár, de semmi esetre sem bűn. A kíváncsiságnak azonban van egy torzszülött ikertestvére, csúnya fattyúhajtása: a hallgatózás. A hallgatózó embert megvetem. Valahányszor hallgatóztam, lelki konfliktusom volt utána. Higgyék

el, hogy van abban valami, ami orgyilkosságra emlékeztet, midőn hallószervünkkel hátulról ledöfjük egy másik ember titkát. Eddy Rancingnak sem bocsáthatjuk meg ezt az alattomosságot, pedig a fiatalember szerelmes volt, és jól tudjuk, hogy ez a lelkiállapot milyen nagymértékben oxidálja olykor a legacélosabb férfijellemet is. Eddy Rancing hallgatózott. A manzárdszobák oly vékony fallal vannak elválasztva, hogy e művelethez elegendő volt fülét erősen a tapétára szorítani, és nyomban minden szót áthallott, amit a szomszédban lakó Evelyn Weston édesanyjával beszélt. Később egyre szorosabban tapadt a falhoz, és legszívesebben a másik fülét is odaszorította volna, ha a természet, a hallgatózó emberek nagy bosszúságára, nem osztja be olyképpen füleinket, hogy azok két párhuzamos sík irányában nőjenek ki arcunkból. Szerencsére így is jól hallott mindent.

Evelyn egy levelet olvasott föl. Az öreg Jim Hogan végrendelete volt ez a levél. A délutáni postával érkezett.

„…Jim Hogan fegyenc kívánságára készséggel tanúsítjuk, hogy nevezett személyes tapasztalatunk, de az intézeti orvos véleménye alapján is, ép elmével és betegsége dacára teljes öntudatánál, az alábbi rendelkezést mondotta tollba, és saját aláírásával hitelesítette.

G. H. Gladstone lelkész és M. Crickley igazgató.”

„Egymillió font sterling értékű vagyonomat Samuel Weston leányára, Evelyn Weston, Kings Road 4. sz. alatti londoni lakosra hagyom. Az egymillió font sterling értékű vagyon diónagyságú gyémánt, amelyet ajándékba kaptam. Ez elég valószínűtlenül és csodálatosan hangzik, de valószínűtlen és csodálatos események ideje volt, mikor hozzájutottam. A háború végén, néhány angol katonával együtt, én is beálltam Kolcsak ellenforradalmi hadseregébe. Miután Szibériá-

ban véget ért a hadjárat, hihetetlen szenvedések árán sikerült visszatérnem európai Oroszországba. Egy halott osztrák fogoly írásaival feljutottam az egyik fogolyszállító vonatra, és elértem Moszkvát. Ott néhány hozzám hasonló emberrel vállalatot alapítottunk, amelynek fő jövedelmi forrása a rémülten menekülni akaró vagyonos emberek kifosztása volt. Az ilyen embereket kinyomoztuk és ajánlkoztunk, hogy átszöktetjük őket Lengyelországba. Erre a célra szereztünk egy katonai teherautót. Valami elhagyatott helyen azután egyszerűen elvettük mindenüket, és otthagytuk őket az úton. Így akadt horogra az az öregúr is, alacsony, ősz hajú, szakállas, halk szavú ember, utolsó szökevényünk. Mesebeli összeget ígért, ha átcsempésszük Lengyelországba. Kerek ötvenezer dollárt! Ezen a napon nem is vittünk más utast. Felraktuk az öreget ládáival, csomagjaival, és elvittük vagy kétszáz versztnyire, ahol egy behavazott erdőn haladt át az országút. Itt kifosztottuk. Illetve kifosztottuk volna, de nem lehetett. Ruhanemű, könyv és egyéb értéktelen holmi töltötte ki utasunk poggyászát. Hiába vágtuk szét a kabátja bélését, hiába törtük darabokra a ládáját; ez az ember nem hozott magával semmit sem. Három társam ráförmedt, hogy miből akart ötvenezer dollárt fizetni? »Még annál is többet adok – felelte az utas –, ha átvisznek a határon. A vagyonom ugyanis már nincs Oroszországban.« Az egyik társam előrántotta a kését, és nyomban ledöfi az öreget, ha nem lököm félre. Most már nincs okom rá, hogy mentegessem magam; hitvány bűnöző voltam, és ha megleptek olykor munka közben, nem néztem, hová szúrok, de azt igenis állítom: az emberi érzés sohasem veszett ki teljesen belőlem. Nem hagytam lemészárolni az öreget. Veszekedés, majd verekedés lett belőle, végül engem is letaszítottak az autóról és elrobogtak. Nem mondom el részletesen, hogyan jutottunk el a lengyel határig, kisvárosokon, tanyákon keresztül, mondanivalóm szempontjából csak az a tény fontos, hogy elértük utunknak azt a kritikus szakaszát, amely a két országot néhány kilométeres sávon

elválasztotta egymástól a béketárgyalások idejére, és »semleges zónának« nevezték. Kemény tél volt. Rossz felszereléssel, sérült karral és egy fáradt, öreg aggastyánnal bolyongtam a hóban. »Uram, meglátja – ismételgette az öreg, abban a hitben, hogy lelket önt belém –, ha innen élve kijutunk, gazdaggá teszem magát.« Majd hogy meg nem vertem. »Hagyja már ezeket a meséket! Nincs magának egyebe a nadrágjánál!« Most is magam előtt látom, ahogy rám nézett: »Téved, uram. Milliókat érő ékszereim már régen Párizsban vannak. A fiamnak sikerült még idejében elmenekülni. Ez az igazság. Nem kérhet annyit, hogy szerénytelen legyen.« Egyre dühösebb lettem. »Tudja mit – förmedtem rá –, beszéljük talán meg itt a hófúvásban, hogy alkalmilag elhozza nekem Londonba családi ékszerei közül a legértékesebbet. Bizonyos vagyok benne, hogy megéri.« Nyugodtan bólintott: »Ha élni fogunk, uram, akkor elhozom önnek Londonba a legértékesebb családi ékszerünket. Bár éppen ettől nem szívesen válok meg, mert a régi cári korona legszebb gyémántja.« Képzelhetik, mit feleltem. Körülöttünk sűrű oszlopokban rohant a tölcsérbe kavargó hó, a szél kis híján levert a lábunkról, és mindezt távoli farkasüvöltés tette felejthetetlenül ijesztővé. Közben eltévedtünk. Szörnyű vándorlás következett. Utolsó erőink megfeszítésével, rogyadozva bolyongtunk, míg ismét szekérnyom tűnt fel a hóban. Az utolsó útszakaszon az öreget már beteg karommal kellett vinnem, miközben magamat is alig bírtam továbbvonszolni. Mégsem lettem volna képes rá, hogy otthagyjam fekve a hideg, fehér sivatagban. Fogcsikorgatva, dühösen, de cipeltem. Végül ránk találtak a lengyel határőrök. Útitársamat súlyos állapotban szállították be a legközelebbi kórházba, és engem is annyira megviselt az út, hogy egy egész üveg pálinkát kellett kiinnom, amíg rendbe jöttem. Menekülők között, tehervagonba gyömöszölve érkeztem Danzigba, ahonnan egy angol cirkáló hazavitt. Tökéletesen elfeledkeztem az öregről. Londonban ismét megtaláltam régi cimboráimat, és nyomban »munkához« láttunk. Néhány sikeres

betörés után rajtavesztettünk, bezártak. Büntetett előéletű voltam, ezért két évre ítéltek, pedig csak egy betörést sikerült rám bizonyítani. Az ügyvédem figyelmeztetett, hogy ha kiszabadulok, gondoljam meg, mielőtt bármilyen ügybe is belekeverednék, mert ha ismét törvény elé kerülök, a maximumot fogják kiszabni rám. De mit tehet az ember túl a negyvenen, ha addig mást sem próbált, csak rabolni és lopni? Kiszabadulásom után négy nappal már betörtem a Manhattan Áruházba. Csak egy napot vártam volna még! Huszonnégy órán múlott, hogy nem mint gazdag, szabad úr fejezem be az életemet, hanem így halok meg, életfogytiglani büntetésemet az utolsó másodpercig kitöltve. Betörés közben meglepett az éjjeliőr. Dulakodtunk. Végül leszúrtam és elmenekültem. Azt hittem, meghalt. Elhatároztam, hogy összeszedem a holmimat, és elhagyom Angliát. Bizonyos voltam benne, hogy reggel, ha felfedezik a gyilkosságot, engem is gyanúba vesznek. Arra nem gondoltam, hogy még az éjszaka folyamán a nyomomban lehetnek. Pedig így történt. Az őr nem halt meg. Súlyos sebével elvonszolta magát a riasztócsengőig. Perceken belül megérkezett a rendőrség. A sebesült felületes személyleírása is elegendő volt ahhoz, hogy a detektívek rám ismerjenek. Én azonban nem tudtam erről. Azt hittem, hogy az őr meghalt, és az áruház nyitásáig bőven van időm a menekülésre. A Knightbridge 8. sz. alatt laktam. Lakásom mellett, a földszinten, nagy díszműáru-kereskedés volt, ahol kerámiákat és szobrokat árultak főként. A cég neve Longson & North. Ezt a címet tessék jól megjegyezni…”

Eddy Rancing egy másodpercre sem hagyta abba a hallgatózást, de közben előrántotta a ceruzáját, és gyorsan odaírta füle mellé a falra a címet.

– Csodálatos történet – mondta Evelyn.

– Folytasd – suttogta izgatottan Mrs. Weston. Evelyn folytatta az olvasást, és Eddy Rancing a hallgatózást.

„…Siettem haza. Az első meglepetés a kapuban ért, ahol a késő éjszakai órában hatalmas, gyönyörű autó állt. Benyitottam a szobába. Ott ült szemben velem az asztalnál az a bizonyos öregúr, akit áthoztam a határon. De milyen változáson ment át ez az ember! Szemei derűsen csillogtak, az arcán nyájasság, nyugalom és fölény váltotta fel azt a fakó szomorúságot, amellyel legutóbb rám nézett. Nagyon finoman volt öltözve, előtte az asztalon feküdt a botja és kalapja. Mosolyogva jött elém.

– Egy kis számadásunk van még, uram, ha jól emlékszem. Engedje meg, hogy végre bemutatkozzam: Radzovill herceg vagyok. Már régen jelentkeztem volna, de sokáig feküdtem súlyos betegen, később pedig hihetetlenül nehéz volt kinyomoztatnom a tartózkodási helyét.

Már nem is tudom, mit hebegtem. Vállamra tette a kezét, és vidáman, mint aki egy jó tréfára készül, folytatta:

– Elhoztam a viteldíjat, bár amit értem tett, azt gyémánttal nem lehet megfizetni, ha jól emlékszem, legértékesebb családi ékszeremet kívánta?

Kis fekete tokban egy gyémántot nyújtott át. Ilyen hatalmas, tiszta drágakövet még soha életemben nem láttam. Nem is hiszem, hogy sok hasonló kő lenne a világon. A látvány káprázatában, megfeledkezve mindenről, gyilkosságról, menekülésről, csak álltam ott, a sziporkázó gyémántra meredve…

– Már akkor megmondtam önnek, hogy nem szívesen válok meg ettől az ékszertől, mert a régi cári korona gyémántja. De ez természetesen nem lehet ok arra, hogy ígéretemet megszegjem. A Radzovill hercegi család mindig készséggel igazolja majd, hogy ez a gyémánt Jim Hogan tulajdona, amelyhez tisztességes úton jutott hozzá.

– Kö… köszönöm… – hebegtem bután.

– Nincs mit – felelte. – Szolgálatáért jelentéktelen ellenérték ez a gyémánt. Éljen boldogan, uram.